

Operatie Wervelwind

Visie op succesvolle burgerparticipatie

Aanbevelingen van de projectgroep burgerparticipatie

I. Aanleiding en opdracht

Naar aanleiding van de bestuurskrachtmonitor heeft de gemeente Voorschoten besloten fors te investeren in een interactieve relatie met de burger bij de ontwikkeling van beleid (burgerparticipatie). Het doel van burgerparticipatie is drieledig:

1. Plannen en beleid van de gemeente nemen toe in kwaliteit als burgers bij de ontwikkeling ervan betrokken zijn.
2. De burger zal zich eerder achter bepaald beleid scharen als hij erbij betrokken is. Meedoen leidt tot acceptatie, acceptatie is een randvoorwaarde voor draagvlak.
3. Burgers ervaren door participatie hoe de politiek en het openbaar bestuur werken, en krijgen er meer begrip voor.

Binnen de bredere operatie Wervelwind is daarom de projectgroep Burgerparticipatie in het leven geroepen. De projectgroep had als opdracht "hoe kan burgerparticipatie op succesvolle wijze worden toegepast binnen de gemeente Voorschoten?" en bestaat uit Ron Droste, Patricia Vogel, Martin Scholtz en Marije Verstegen (extern adviseur).

II. Visie op succesvolle burgerparticipatie

Onze visie op succesvolle burgerparticipatie is opgebouwd uit de volgende kernpunten:

a. Kracht uit de samenleving benutten

In de samenleving bestaat veel kennis en kunde waar in het gemeentehuis gebruik van kan worden gemaakt. Burgerinitiatieven krijgen waar mogelijk ondersteuning.

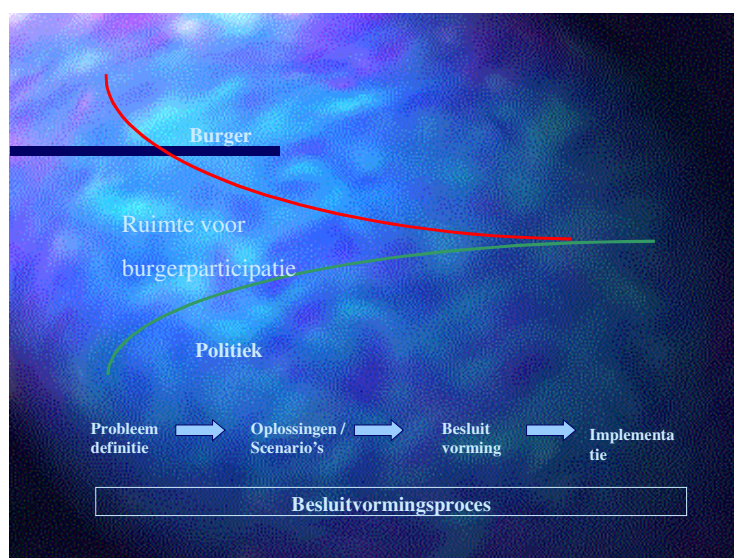
Dat vraagt van ons dat wij echt luisteren en bovendien dat wij zorgvuldig omgaan met de reacties die we van burgers krijgen, zodat ze weten dat wij hun inspanning waarderen.

b. Burgers vroeg bij de beleidsontwikkeling betrekken

Al in de beleidsvoorbereiding worden burgers bij het beleidsproces betrokken. Dat blijven ze vervolgens in alle stappen van het beleidsproces. Meedoen leidt tot acceptatie, acceptatie is een randvoorwaarde voor draagvlak bij keuzes die de gemeente maakt.

Aan het begin van een proces is veel ruimte voor de burger; verder in het proces wordt de rol van de politiek steeds dominanter.

Schematisch:

c. Open vragen stellen

Burgers krijgen geen complexe beleidsnotities voorgelegd, maar eenvoudige vragen/ probleemstellingen (eventueel aangevuld met kaders, achtergrondinformatie) die nog alle ruimte laten voor input van de kant van de burger. Daarna komt de gemeente met een meer concreet uitgewerkt plan en vraagt indien gewenst opnieuw naar de inbreng van de burger.

d. Kaders aangeven

Het is essentieel om de kaders waarbinnen participatie kan plaatsvinden, van tevoren duidelijk aan te geven. Dit om teleurstellingen en het gevoel van 'wassen-neus-inspraak' te voorkomen en het proces in goede banen te leiden.

e. Gebruik vragenboom als 'gebruiksaanwijzing'

De projectgroep heeft een 'gebruiksaanwijzing' opgeleverd die iedereen (raadslid, college, ambtenaar) die bezig is met het ontwikkelen van beleid, kan gebruiken als hij of zij voor de vraag staat; "is burgerparticipatie op dit beleidspunt al dan niet zinvol en zo ja, hoe pak ik het dan aan." Het uiteindelijke resultaat is een vragenboom (zie bijlage 1).

III. Leerervaringen obv casussen

Om de kracht van het instrument te meten is het in de projectgroep toegepast op twee casussen, één waar burgers succesvol bij het ontwikkelen van beleid zijn betrokken en één waarbij dat minder goed gelukt is (bijlage 3 en 4). De bevindingen waren:

- bezint eer ge begint; vooraf geïnvesteerde tijd betaalt zich in de loop van het traject terug.
- communicatie met stakeholders moet het gehele besluitvormingsproces centraal staan
- met de wijsheid achteraf, blijkt dat beide trajecten mbv de vragenboom zeker beter, sneller, grondiger en daarmee succesvoller waren verlopen

IV. Implementatie

Burgerparticipatie moet niet eindigen nu het eindrapport van de projectgroep is ingeleverd.

B&W is verantwoordelijk voor het succes van burgerparticipatie

De projectgroep vindt dat de regie op het inbedden van burgerparticipatie in de organisatie, bij het college van B&W ligt.

Learning by doing

Er moet worden geïnvesteerd in het verspreiden van de ervaringen van de projectgroep en het ontwikkelen van kennis van alle spelers rond burgerparticipatie (college, raad, burgers en ambtenaren).

De vragenboom moet zo sterk gaan leven binnen de gemeente, dat burgerparticipatie geïntegreerd raakt als vanzelfsprekend onderdeel van ieder beleidsproces. Het succes van het instrument is hieraan af te meten.

Workshop binnen gemeente Voorschoten

Voorstel is om een workshop te organiseren voor alle leidinggevend en beleidsadviseurs van de gemeente Voorschoten. In die workshop wordt verteld wat de uitkomst is van het project. Vervolgens wordt aan de deelnemers de vraag voorgelegd: *“wat is er nodig om de resultaten van de verschillende projectgroepen te borgen?”*. Participatie bij de inbedding dus! Met de input die dit oplevert gaan Patricia Vogel en Marije Verstegen aan de slag. Zij schrijven een stuk waarin helder staat verwoord welke acties nodig zijn voor borging, wie voor de uitvoering verantwoordelijk is en op welke termijn. In dit stuk wordt uiteraard ook ingegaan op de rol van de afdeling Communicatie.

Concrete aanbevelingen voor borging

- Houd burgerparticipatie op de agenda door middel van de raadsagenda.
- Gebruik de vragenboom!
- Neem als vast punt in de begroting voorstellen tav burgerparticipatie op.
- Neem in het werkplan van de raad op welke onderwerpen relevant zijn voor burgerparticipatie.
- Maak een extra box op het format adviesnota's: Burgerparticipatie ja/nee
- Besteed in het burgerjaarverslag aandacht aan burgerparticipatie

5. Tot slot: een aanbod van de projectgroep

De projectgroep biedt aan om op een gemeentelijk thema te helpen oefenen met de vragenboom. Het onderwerp kan door het college of de raad worden gekozen.

Bijlagen:

1. Blanco vragenboom
2. Powerpointpresentatie over burgerparticipatie
3. Ingevulde vragenboom casus sportpark
4. Ingevulde vragenboom casus kinderboerderij